Darżyno, dnia 10.03.2018 r.

URZĄD GMINY POTĘGOWO
PUNKT KANCELARYJNY
WPŁYNĘŁO
dnia 2018 -03- 12
L.dz. 2115/2018 Ilość zał. .....
Podpis .....

Darżyno, dnia 11.03.2013 r.

Gospodarstwo Rolne
Mariola Witt-Pogońska
Darżyno 35, 76-230 Potęgowo

ZP
12.03.2018

Wójt Gminy Potęgowo
ul. Kościuszki 5
76-230 POTĘGOWO

dot. postepowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji środowiskowej dla przedsięwzięcia pn.: Rozbudowa i przebudowa istniejącej chlewni do tuczu trzody chlewnej (I etap) oraz budowa nowej chlewni do tuczu trzody chlewnej (II etap) na terenie Gospodarstwa Rolnego w Darżynie 35, gm. Potęgowo.

W odpowiedzi na pismo Wójta Gminy Potęgowo sygn. ZP.6220.9.2016 z dnia 09.02.2018 r. przedstawiamy nasz komentarz oraz stanowisko wobec uwag, wniosków i żądań mieszkańców gminy Potęgowo przekazanych Wójtowi Gminy Potęgowo w dniach 01.02.2018 – 06.02.2018 r., załączonych do w/w pisma Urzędu Gminy Potęgowo.

Z uwagi na dużą ilość pism skierowanych do Wójta Gminy, w których przedstawiane są jednakowe co do treści lub problematyki wnioski i żądania, poniżej odnosimy do poszczególnych grup zagadnień, bez szczegółowego odnoszenia się do poszczególnych petycji i pism.

1. Wnioski o niedopuszczenie do realizacji inwestycji z powodu potencjalnych strat wartości nieruchomości

Największą grupę pism i petycji (32 szt.) stanowią identyczne co do formy i treści wnioski mieszkańców Gminy o niedopuszczenie do realizacji inwestycji z uwagi na potencjalną jej uciążliwość odorową. Autorzy tych wniosków powołują się na *„liczne wzmianki dotyczące oddziaływania złowonnego w przedłożonym przez inwestora Raporcie o oddziaływaniu na środowisko”*, a także *„publikacje dotyczące spadku wartości nieruchomości na terenach, na których usytuowane zostały podobne inwestycje”*.

Odnosząc się do w/w stwierdzeń pragniemy zauważyć, że w Raporcie zawarto nie tylko „wzmianki”, ale dokonano możliwie szczegółowej, całościowej i rzetelnej oceny oddziaływania odorowego planowanego przedsięwzięcia. Nie jest winą inwestora, że brak jest w obowiązujących przepisach krajowych i unijnych (dyrektywach) szczegółowych procedur takiej oceny, a w szczególności brak jest wartości dopuszczalnych (standardów jakości zapachowej),

do których należy porównać wyniki analiz i obliczeń. Po raz kolejny przypominamy, że wobec tych braków przeprowadzono obliczenia rozprzestrzeniania się i stężeń w powietrzu głównych emitowanych z chlewni gazów złowonnych – amoniaku i siarkowodoru. Obliczenia wykazały, że maksymalne stężenia obu tych gazów, prognozowane na terenach najbliższej zabudowy mieszkaniowej, **są niższe niż udokumentowane w literaturze progi ich wyczuwalności węchowej**.

Wobec powyższego nie widzimy podstaw do formułowania wniosków o narażaniu mieszkańców Gminy na „ogromne" straty z tytułu potencjalnej uciążliwości odorowej chlewni, w szczególności utraty wartości nieruchomości i „odsunięcia się" potencjalnych inwestorów od Gminy. Chcemy zauważyć, że przedsięwzięcie planowane jest **na terenach rolnych**, na których należy spodziewać się **właśnie tego typu inwestycji** rolnych i hodowlanych.

Nie dysponujemy informacjami i kompetencjami do oceny wyrażonych obaw o spadek wartości nieruchomości w sąsiedztwie podobnych przedsięwzięć. Zauważyć należy jednak, że autorzy wniosków powołują się jedynie na enigmatyczne publikacje dotyczące takiego spadku wartości nieruchomości, bez jakiegokolwiek wskazania tych publikacji, czy przytoczenia jakichkolwiek danych.

2. Wnioski wskazujące na liczne błędy w Raporcie.

Liczną grupę pism (7 szt.) stanowią zbliżone co do treści wnioski mieszkańców Gminy o zamówienie przez Wójta Gminy Potęgowo nowego, niezależnego Raportu o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko. Autorzy tych wniosków powołują się na „liczne błędy" w przedłożonym Raporcie. **Stwierdzenia takie należy uznać za zupełnie gołosłowne**.

Raport był przez ponad półtora roku rozpatrywany przez organy do tego powołane – Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Gdańsku i Państwową Powiatową Inspekcję Sanitarną w Słupsku, a także wielokrotnie uzupełniany zgodnie z wymaganiami RDOŚ. Oba w/w organy nie postawiły jakiekolwiek zarzutów wskazujących na błędy merytoryczne, czy metodologiczne w przeprowadzonej ocenie oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko. **Obie instytucje wydały również pozytywne opinie w możliwości zakresie realizacji inwestycji w kształcie planowanym przez inwestora**. Wobec powyższego nie widzimy podstaw do kwestionowania treści i ustaleń Raportu, a co za tym idzie kwestionowania rzetelności instytucji go opiniujących.

3. Zbiorowe petycje mieszkańców wsi Potęgowo.

Do argumentów przedstawionych w dwóch zbiorowych petycjach mieszkańców wsi Potęgowo, dotyczących wniosków z badań przeprowadzonych we wsi Więckowice, gmina Dopiewo (woj. wielkopolskie), odnieśliśmy się już szczegółowo w piśmie skierowanym do Wójta Gminy Potęgowo z dnia 01.02.2018 r. – odpowiedzi na wcześniejsze petycje mieszkańców Gminy.

4. Wniosek Koła Gminnego PZW w Potęgowie.

Wniosek Koła Gminnego Polskiego Związku Wędkarskiego w Potęgowie z dnia 01.02.2018 r. zawiera stwierdzenia, do których odnieśliśmy już w piśmie do Wójta Gminy Potęgowo z dnia 16.02.2018 r. Wobec powyższego zawarty we wniosku zarzut nierzetelności Raportu uważamy za bezpodstawny.

5. Pismo Stowarzyszenia Przyjaciół Łupawy „Dolina Łupawskich Megalitów".

Pismo zawiera ogólnikowe stwierdzenia dotyczące pogorszenia się warunków życia mieszkańców i zmniejszenia się atrakcyjności środowiskowej, turystycznej i ekologicznej Gminy. Za bezpodstawne i nieudokumentowane należy uznać zarzuty o negatywnym wpływie inwestycji na czystość rzeki Łupawy. Działania w zakresie ochrony środowiska powinny uwzględniać także zrównoważony rozwój gospodarczy regionu, nie tylko turystyki.

W odniesieniu do podniesionego argumentu zniechęcenia młodych ludzi do wiązania się z Gminą w przypadku realizacji inwestycji, można postawić równoznaczną tezę o zniechęceniu się młodych rolników (i nie tylko młodych) do pozostania i inwestowania na terenie Gminy w przypadku precedensowej decyzji odmawiającej zgody na realizację przedsięwzięcia w zakresie rozwoju produkcji zwierzęcej, zgodnej z rolniczym charakterem terenów, na których jest planowana.

6. Wnioski dotyczące zmiany sposobu użytkowania obiektów Gospodarstwa w latach ubiegłych.

Grupa 3 wniosków zawiera zarzuty wobec zmiany sposobu użytkowania obiektów istniejących obecnie na terenie Gospodarstwa Rolnego, służących w byłym PGR Darżyno do hodowli bydła, na obiekty do chowu trzody chlewnej.

Szczegółowe informacje dotyczące przepisów ochrony środowiska obowiązujących w latach 1985 – 2016 w kontekście wymagań i procedur w przypadku zmiany sposobu użytkowania w/w obiektów przedstawiono w *„Analizie przepisów dot. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w latach ubiegłych"* z dnia 16.01.2018 r. Z zawartych w powyższej *„Analizie ..."* informacji jednoznacznie wynika, że świetle obowiązujących w latach ubiegłych przepisów ochrony środowiska nawet poprzedni właściciel gospodarstwa nie miał obowiązku uzgadniania z organami ochrony środowiska zmiany sposobu użytkowania istniejących obiektów, służących uprzednio do hodowli bydła, na obiekty przeznaczone do chowu i tuczu trzody chlewnej. Obecnie punktu widzenia wymagań i przepisów ochrony środowiska, brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania legalności prowadzenia chowu trzody chlewnej w obiektach istniejących na terenie Gospodarstwa Rolnego Pani Marioli Witt-Pogońskiej w Darżynie.

7. Odniesienie do szczegółowych uwag i pytań zawartych w pozostałych wnioskach.

W odniesieniu do szczegółowych uwag i pytań stawianych w niektórych pozostałych pismach i wnioskach mieszkańców Gminy Potęgowo zauważyć należy, że odpowiedzi na większość z nich udzielone zostały już w obszernym piśmie do Wójta Gminy Potęgowo z dnia

16.02.2018 r. Tym niemniej poniżej po raz kolejny krótko skomentowane zostały uwagi zawarte we wnioskach.

A. Zarzuty występowania obecnie uciążliwości odorowej Gospodarstwa

Zauważyć należy, że stawiane zarzuty występowania obecnie uciążliwości odorowej Gospodarstwa Rolnego nie znajdują potwierdzenia w postaci jakichkolwiek wcześniejszych skarg, czy wniosków kierowanych do Urzędu Gminy, bądź innych organów ochrony środowiska (np. Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Gdańsku). Również Wnioskodawca nie spotykał się dotychczas z zarzutami uciążliwości zapachowej Gospodarstwa.

B. Zarzuty powodowania zagrożeń z tytułu magazynowania gnojowicy i przenawożenia gleb w wyniku jej rozprowadzania na użytkach rolnych

Problematykę magazynowania gnojowicy i jej stosowania na użytkach rolnych szczegółowo przedstawiono w piśmie z dnia 16.02.2018 r., w odpowiedzi na pytania Koła Gminnego PZW w Potęgowie.

Magazynowanie gnojowicy odbywać się będzie w szczelnych zbiornikach, spełniających wymagania obowiązujących przepisów w zakresie szczelności i pojemności. Przedstawione w Raporcie i w piśmie z dnia 16.02.2018 r. działania w zakresie gospodarowania gnojowicą minimalizować będą oddziaływanie na powietrze i zapobiegać będą oddziaływaniu na grunty i wody powierzchniowe i podziemne. Pragniemy podkreślić, że Wnioskodawca deklaruje stosowanie nawozów naturalnych (gnojowicy) na polach z pełnym poszanowaniem zasad określonych w przepisach, w szczególności zapobiegających nadmiernemu przenawożeniu pól uprawnych oraz nadmiernemu dopływowi związków biogennych do cieków wodnych. Wnioskodawca jest także zobligowany do corocznego sporządzania planu nawożenia, który jest weryfikowany (także pod kątem wymagań ochrony środowiska, w tym wód) przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą.

Należy przy tym zauważyć, że planowane jest przekazywanie dużej części wytwarzanej gnojowicy do Elektrowni Biogazowej w Darżynie z przeznaczeniem do produkcji biogazu, co nawet przez organizacje ekologiczne uznawane jest za najwłaściwszy sposób gospodarowania odchodami z tuczu trzody chlewnej.

C. Kumulacja oddziaływań z biogazownią i składowiskiem odpadów

Obiekty Elektrowni Biogazowej w Darżynie i składowiska odpadów w Chlewnicy oddalone są od planowanego przedsięwzięcia o ponad 2,0 km na wschód. Przy skali planowanego przedsięwzięcia (rozbudowa chlewni i budowa nowej chlewni w Darżynie) obliczone emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych nie wymagają uwzględnienia skumulowanych oddziaływań od obiektów zlokalizowanych w takich odległościach.

W kontekście kumulacji ewentualnych oddziaływań odorowych brak jest w obowiązujących przepisach szczegółowych metodyk umożliwiających prognozowanie rozprzestrzeniania się odorów i kryteriów oceny stanu jakości środowiska w tym zakresie, w w tym oddziaływań skumulowanych.

D. Brak zieleni izolacyjnej

Teren Gospodarstwa Rolnego i planowanego przedsięwzięcia jest już obecnie odizolowany od drogi nr 6 kompleksem drzew liściastych, o szerokości od 30 ÷ 60 m w części wschodniej do 140 m w części zachodniej i powierzchni ok. 3,36 ha. Teren ten stanowi zespół parkowy, będący pozostałością po dawnym zespole dworsko-folwarcznym. Wnioskodawca w dużej mierze przywrócił prawidłowy stan zadrzewień na terenie zespołu parkowego po okresie nieprzemyślanej i rabunkowej gospodarki w okresie istnienia PGR Darżyno.

Dodatkowo w ramach realizacji przedsięwzięcia planowane jest nasadzenie bezpośrednio wokół budynków chlewni **pasów roślinności wysokiej i średniej**, pełniących funkcję izolacyjnych barier: biogeochemicznych i biofiltracyjnych.

E. Wyjaśnienia do szczegółowych pytań Pani Renaty Spławskiej

- nasadzenie pasa zieleni – opisane powyżej;
- zastosowanie probiotyków do karmienia zwierząt – Wnioskodawca zamierza stosować wszelkie dostępne środki żywieniowe mogące mające wpływ na ograniczenie emisji odorów, w tym dopuszczalne preparaty probiotyczne;
- nawożenie pól gnojowicą – duża część gnojowicy przekazywana będzie do biogazowni, co umożliwi rozprowadzanie jej tylko na użytkach rolnych możliwie oddalonych od zabudowy mieszkaniowej;
- odchody z hodowli bydła – Wnioskodawca zastosuje się do zaleceń w zakresie ograniczania wpływu gromadzonego obornika bydlęcego na jakość powietrza, w tym przykrywania pryzmy obornika w przypadku konieczności, gnojówka bydlęca gromadzona będzie podobnie jak obecnie w szczelnym zbiorniku podziemnym;
- padłe zwierzęta – padłe zwierzęta gromadzone będą w magazynach padłych zwierząt – **hermetycznych pojemnikach zlokalizowanych w sąsiedztwie każdej z chlewni** – i wywożone będą transportem odbiorcy do utylizacji w specjalistycznych instalacjach z częstotliwością zależną od potrzeb – **okres magazynowania w żadnym przypadku nie przekroczy 24 godzin,** zwykle jest to kilka godzin od telefonicznego zawiadomienia firmy odbierającej padlinę;
- pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza – obliczenia oddziaływania przedsięwzięcia na stan jakości powietrza przeprowadzono w ramach oceny oddziaływania na środowisko i zawarte są w *Raporcie o oddziaływaniu na środowisko*, po realizacji I etapu

przedsięwzięcia nie będzie wymagane pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, po realizacji II etapu przedsięwzięcia (przed rozpoczęciem użytkowania nowej chlewni) wymagane będzie uzyskanie przez Wnioskodawcę **pozwolenia zintegrowanego (IPPC), pozwolenie to obejmować będzie wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z obu chlewni (I i II etap)**;

- rolnicze zagospodarowanie gnojowicy – Wnioskodawca posiada wystarczający areał do rolniczego zagospodarowania 75% wytwarzanej gnojowicy, z uwzględnieniem zapotrzebowania na azot poszczególnych rodzajów uprawianych roślin, problem ten był bardzo szczegółowo rozpatrywany przez RDOŚ na etapie opiniowania Raportu, na wezwanie RDOŚ sporządzony został m.in. plan nawożenia w oparciu o ilości gnojowicy przewidzianej do wytwarzania po realizacji obu etapów przedsięwzięcia (uzupełnienie do Raportu)
- emisja gazów cieplarnianych – emisja ta została obliczona w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (rozdz. 6.12.1. w Raporcie), w rozdziale tym przedstawiono również działania ograniczające emisję gazów cieplarnianych;
- monitorowanie emisji gazów cieplarnianych –nie przewiduje się bezpośredniego monitorowania emisji gazów cieplarnianych, monitoring taki nie jest wymagany obowiązującymi przepisami, monitoring może być oparty o ilościową kontrolę wytwarzanej gnojowicy;
- emisja związków biogennych (azot, fosfor) do środowiska wodnego – wielkość emisji związków biogennych ograniczana będzie do wartości dopuszczalnych dzięki przestrzeganiu określonych w przepisach dopuszczalnych dawek gnojowicy wprowadzanych do ziemi w postaci nawozów naturalnych (rozprowadzanych na użytkach rolnych), Wnioskodawca zobowiązany jest do corocznego sporządzania planu nawożenia, który jest weryfikowany (także pod kątem wymagań ochrony środowiska, w tym wód) przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą;
- monitoring stężeń substancji biogennych w środowisku wodnym – monitoring taki jest regularnie prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku w ramach programu ciągłego monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych (poszczególnych rzek i cieków wodnych), Wnioskodawca deklaruje wykonywanie na własny koszt okresowych badań jakości wód powierzchniowych Darżyńskiej Strugi w zakresie stężeń związków azotu i fosforu, z uzgodnioną częstotliwością określoną w decyzji środowiskowej;
- uzbrojenie terenu przedsięwzięcia – projektowane uzbrojenie terenu przedsięwzięcia jest zgodne z wymaganiami przepisów budowlanych, a także przepisów ochrony środowiska – np. w zakresie wymaganych pojemności zbiorników na gnojowicę, umożliwiających magazynowanie jej przez okres co najmniej 4 miesięcy;
- prognoza oddziaływania na środowisko – opracowano nie tylko prognozę oddziaływania, a pełny raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, prezentujący wyniki

wielomiesięcznej oceny oddziaływania, przeprowadzonej zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów;

- rekompensata z tytułu pogorszonych warunków życia i spadku wartości nieruchomości – na podstawie przeprowadzonych analiz oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko Wnioskodawca nie przewiduje pogorszenia się warunków życia okolicznych mieszkańców w stosunku do stanu obecnego, jak również spadku wartości nieruchomości w okolicy przedsięwzięcia;
- kontrola ilości, stanu i składu ścieków – skład ścieków badany będzie przez Wnioskodawcę na potrzeby ustalenia dopuszczalnych dawek gnojowicy wprowadzanej do ziemi jako nawóz naturalny, ilość wytwarzanej gnojowicy monitorowana będzie pośrednio poprzez pomiary zużywanej wody na potrzeby pojenia zwierząt i potrzeby sanitarne, a także w trakcie wywożenia gnojowicy do biogazowni i do rozprowadzania na użytki rolne;
- zapobieganie awariom i informowanie – potencjalne sytuacje awaryjne i sposoby zapobieganiu tym awariom przedstawione zostały w rozdziale 6.11. Raportu; w sposób równie szczegółowy zagadnienie to zawarte zostanie w pozwoleniu zintegrowanym na prowadzenie chlewni, z określeniem wynikających z przepisów obowiązków natychmiastowego informowania o zdarzeniach awaryjnych WIOŚ w Gdańsku i lokalnego organu ochrony środowiska – Urzędu Gminy w Potęgowie.

F. Zmiana lokalizacji lub rodzaju prowadzonej działalności

Jak przedstawiono to już w piśmie z dnia 16.02.2018 r. Wnioskodawca nie widzi możliwości realizacji przedsięwzięcia w innej lokalizacji. Właściciele Gospodarstwa Rolnego nie dysponują terenem zlokalizowanym dostatecznie daleko od jakichkolwiek zabudowań, aby inwestycja nie powodowała kontrowersji.

Sugerowana zmiana sposobu wykorzystania obiektów Gospodarstwa Rolnego na cele magazynowe lub cele pozarolne byłaby niezgodna z przeznaczeniem terenu, określonym w Studium Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Potęgowo. Zauważyć należy także, że wymuszona zmiana profilu działalności stanowiłaby ograniczenie prawa właścicieli do korzystania w posiadanych obiektów i nieruchomości, stające w sprzeczności z przepisami o swobodzie działalności gospodarczej. Wnioskodawcy pragną podkreślić, że prowadzona działalność stanowi ich jedyne źródło utrzymania, nie mieszkają poza terenem przedsięwzięcia, ich dom zlokalizowany jest najbliżej planowanej inwestycji i w związku z tym podejmą wszelkie możliwe działania w celu ograniczenia jej potencjalnych uciążliwości.

Z poważaniem

Mariola Witt-Pogocka